A Tessedik Sámuel Múzeum és Szárazmalom, Városi Könyvtár 2025. évi beszámolója

Székhely:
5540 Szarvas, Vajda P. u. 26.

Intézményegység vezető:
Molnárné Pető Beáta

Szarvas, 2026. február 6.

A Tessedik Sámuel Múzeum és Szárazmalom, Városi Könyvtár 2025 évi beszámolója

1. Rövid összefoglaló (sikerek, trendek, körülmények)

A szarvasi Városi Könyvtár célja és feladata a város lakóinak és a vonzáskörzetben élők könyvtári ellátása, a könyvtári szolgáltatások és az információhoz való legteljesebb és leggyorsabb hozzájutás biztosítása.
Könyvtárunk a 2025-ös év első öt hónapjában a szarvasi Tessedik Sámuel Múzeum épületében működött (Vajda P. u. 1.), a könyvtár épületének energetikai felújítása miatt. Ez nagy mértékben befolyásolta a szakmai munkánkat. 2024. május 27-től közel egy évig tartott a felújítás. Köszönjük a Tessedik Sámuel Múzeum vezetésének és dolgozóinak, hogy helyet adtak nekünk, így nem kellett bezárni az intézményt a munkálatok idejére.

A 2025-ös évben ünnepeltük 70 éves születésnapunkat. 70 év 7 pecsét néven nyereményjátékot hirdettünk olvasóink számára, (szolgáltatásaink igénybevételéért szerezhettek pecséteket) értékes nyeremények, melyeket helyi intézmények, vállalkozások ajánlottak fel, ezzel is erősítve együttműködésünket partnereinkkel.
Novemberben „70 éve az olvasók szolgálatában" címmel szakmai napot rendeztünk, melyen a békés megyei és a környező települések könyvtárosai vettek részt. Az előadók a szentesi, a békéscsabai és a mezőtúri könyvtárakból érkeztek.

Részt vettünk a Könyvtári Kihívás pályázaton, a beiratkozók száma az adott időszakban összesen 56%-kal emelkedett, ezen belül a 14 év alattiak 120%-os növekedése úgy gondoljuk, nagyon jó eredménynek számít. A kölcsönzött dokumentumok száma közel 12%-kal, a programjainkon résztvevők száma pedig 6%-kal emelkedett. A mutatószámok tükrében úgy gondoljuk, hogy mindenképpen csak nyertünk azzal, hogy csatlakoztunk a kihíváshoz.

A pénzügyek tekintetében könyvtárunk 69 800 858 Ft-ból gazdálkodott a 2025-ös évben. Nagyságrendileg ez megegyezik a 2024-es év kiadásaival. Ennek 84%-a bérek és járulékok költsége. Működési bevételünk 2 068 000 Ft volt. Dologi kiadásunk 6 727 000 Ft volt.
(1. sz. melléklet)

2. Szervezeti változások és kompetenciafejlesztés

A könyvtár szervezetében változás nem történt, továbbra is 7 fő szakmai végzettséggel rendelkező könyvtáros és 2 technikai munkatárs dolgozik a könyvtárban.
A könyvtárosok kompetenciájának fejlesztése érdekében részt vettünk konferenciákon (Qulto, KI online konferenciák), a Békés Megyei Könyvtár és a MKE Békés Megyei Szervezetének szakmai napjain. A résztvevő kollégák belső képzés formájában ismertették a munkatársakkal az új tapasztalatokat, információkat. November 12-én könyvtárunk szervezett szakmai napot, ahol minden könyvtáros kolléga részt vett.

3. **Infrastruktúra**

a. fizikai terek állapotának változása

Szarvas város Önkormányzata által beadott Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése című TOP_PLUSZ pályázat eredményeképpen a könyvtár épülete megújult. Külső homlokzat szigetelést és födémszigetelést kapott, minden nyílászárót kicseréltek, akadálymentes mosdót alakítottak ki, korszerűsítették a világítást és a napelem-parkunk is bővült. A felújítást követően a használói igényeknek megfelelőek az olvasói terek, a fény-és hőmérsékleti viszonyok. Előre láthatóan az energiaköltségek is csökkenni fognak.
Ezúton is köszönjük szépen a fenntartónak!

b. eszközpark állapotának változása

A könyvtár épületébe való visszaköltözést megelőzően a rendszergazdánk újra tervezte és kiépítette a belső hálózatot (NAS), új kábelek és új hálózati eszközök kerültek beszerzésre és beépítésre. Internet szolgáltatót váltottunk, így nagyobb sávszélességgel rendelkezünk. Egy munkaállomáson memóriabővítés történt.

c. egyéb infrastruktúra

A karbantartó feladatokat ellátó munkatársunk folyamatosan javítja a felmerülő hibákat.
Érdekeltségnövelő támogatásból 4 könyvespolcot vásároltunk a gyermekkönyvtárba, illetve szőnyeget és kerékpártárolókat szereztünk be.

4. **Gyűjteményi információk** (legfeljebb 1500 karakter)

2025-ben 1308 dokumentummal gyarapodott állományunk, ez az előző évhez képest 70 dokumentummal kevesebb. Ebből ajándék 288 db az intézmények, kiadók ajándék könyvei és olvasói felajánlások, illetve a Márai programban kiválasztott kötetek. Összesen 1020 dokumentumot szereztünk be a könyvtár költségvetéséből, 3,8 millió Ft értékben.
A törölt dokumentumok száma 676 db.

a. *gyűjteményelhelyezés* és gyűjteményfejlesztés

A könyvtár épületének felújítása idején a könyvek nagy része az épületben maradt, a polcokat át kellett rendezni, hogy az ablakcsere és a világítás korszerűsítés kivitelezhető legyen. A pakolást a könyvtár dolgozói végezték el, majd a polcokat az állományvédelem érdekében fóliával letakarták. Az állomány egy kis részét - elsősorban az újonnan beszerzett dokumentumokat - vittük át a Tessedik Sámuel Múzeumba, azokat az olvasói kéréseket pedig, amelyek a könyvtárban maradt könyvekre vonatkoztak, másnap teljesítettük. Ez a munkaszervezési feladatokat lényegesen megnehezítette.

Visszaköltözés előtt a polcokat és a könyveket – alapos portalanítást követően (porszívózás kötetenként) - visszapakoltuk a helyükre és két polccal bővítettük az

olvasótermi bútorzatot. Ez a folyamat 2 hónapot vett igénybe, a könyvtáros kollégák felváltva végezték a takarítást és a pakolást, illetve a múzeumban a könyvtári szolgáltatást. Ebben az időszakban a programok számát kénytelenek voltunk lecsökkenteni.

b. ***gyűjteményfeltárás***

A gyűjteményfeltárás a Huntéka Integrált Könyvtári Rendszerrel történik. A kötelező adatok mellett feltüntetjük a sorozatcímeket, jelzéseket, a szakirodalmi dokumentumok esetében tárgyszavakat használunk a könnyebb visszakereshetőség érdekében.

5. Digitalizálás, állományvédelem

a. ***digitalizálás***

A 2025-ös évben digitalizálásra nem volt sem technikai, sem humán erőforrásunk, az Iskolai Közösségi Szolgálatra jelentkező diákok is inkább a közösségi feladatokat választották.
Összesen 23 dokumentum digitalizálására került sor. Ez a 2026-os évben kerül feltöltésre a Szarvasi Digitális Könyvtárba (http://jadox.szarvas.monguz.hu/jadox/portal/).

b. ***állományvédelem***

2025-ben vált esedékessé a teljeskörű állományellenőrzés, mely a könyvtárunk esetében 5 évente kötelező. 2025. augusztus 18-szeptember 5-ig zárva tartás mellett végeztük el. Az állományellenőrzés eredménye: Az összesített nyilvántartású dokumentumokból a hiány mennyisége: 15 db dokumentum, az értéke: 16 470 Ft.
A könyvtár állománya 2025 szeptember 5-én a leltárt követően: 68038 db könyvtári dokumentum, értéke: 68 928 415 Ft

6. Helyben és távolról elérhető szolgáltatások

a. helyben elérhető szolgáltatások

A helyben használható szolgáltatásaink a jogszabálynak megfelelően ingyenesen vehetők igénybe (folyóirat olvasás, helyben használat, információ szolgáltatás, tájékoztatás stb.) emellett díjköteles reprográfiai szolgáltatásokkal, ingyenes wifivel, és kedvezményes könyvárusítással várjuk látogatóinkat. 2025-ben új díjköteles szolgáltatást vezettünk be, a Társasjáték kölcsönzést. (június 1-től indult a kölcsönzési lehetőség, 41 alkalommal kölcsönöztek 2025-ben társasjátékot).

A személyes helyben használat 2025-ben 3586 fő volt, ez nagyságrendileg megegyezik az előző év helyben használatával, pedig az elmúlt évben 3 hétig az állományellenőrzés miatt zárva volt a könyvtár.

b. távolról elérhető szolgáltatások

Honlapunkat és az OPAC-ot 2025-ben 43103 fő látogatta meg, ez közel 10%-kal több, mint 2024-ben.

Távolról elérhető szolgáltatásaink célja, hogy a használók megismerjék szűkebb környezetünk, városunk történelmét, nevezetességeit. (Szarvasi Digitális könyvtár, Szarvas Kincsei – Városfoglaló portál, QultoEdu játékos tananyagfejlesztő) elsősorban a pedagógusokat és a gyerekeket szólítjuk meg, de a Szarvasra látogató turisták számára is hasznosak. Ezekkel a platformokkal az a tapasztalatunk, hogy önállóan kevesen használják, ezért fontos, hogy mi könyvtárosok szervezzünk bemutatókat, játékokat, vetélkedőket, amelyek segítségével népszerűsíthetjük ezeket.

Az online beiratkozás, és a Qulto applikáció megkönnyíti olvasóink életét, mellyel nyomon követhetik könyvtári „ügyeiket".

Havonta 2-3 hírlevelet küldünk a feliratkozóknak melyben új könyveinket, illetve programjainkat ajánljuk.

7. Közösségi szolgáltatások (rendezvények, klubok, képzések, kiállítások)

2025-ben 333 programot szerveztünk, melyen összesen 6582 fő vett részt. Az előző évhez viszonyítva minimális a csökkenés (3 programmal és 430 résztvevővel kevesebb). Ez elsősorban azzal magyarázható, hogy a visszaköltözéshez kapcsolódó munkálatok miatt kevesebb idő és humánerőforrás jutott a rendezvényszervezésre, illetve 3 hétig zárva volt a könyvtár az állományellenőrzés idején.
A programokat úgy állítottuk össze, hogy minden korosztály megtalálja a számára érdekes rendezvényt.
(2. sz. melléklet)

Öt kiállítást tekinthettek meg látogatóink: egy helyi alkotótáborban született festmények kiállítása volt, majd Jókai Mór 200. születésnapjára készítettünk kiállítást, ezt követte a 70. születésnapunk alkalmából rendezett „Töredékek a múltból" könyvtártörténeti kiállításunk, majd a Móra Kiadó Pál utcai fiúk vándorkiállítása is Szarvasra érkezett, végül a téli rajzpályázatunkra beérkezett alkotásokat állítottuk ki.

Vetélkedőink nagyon népszerűek, és nagyban hozzájárulnak a helyi és a környékbeli oktatási intézményekkel való együttműködéshez. Minden évben mi rendezzük a Kazinczy Szép Magyar Beszéd verseny területi fordulóját.

A város óvodás csoportjait Meseládikával keressük fel, könyveket kölcsönzünk számukra, és papírszínházas mesét hallgathatnak meg a gyerekek havonta egy alkalommal, jelenleg 16 csoportba járnak gyermekkönyvtárosaink.

18 szórakoztató programot szerveztünk és 209 ismeretterjesztőt. Ezek közül legnépszerűbb az „Úton" sorozatunk, amely már több, mint 10 éves. Többnyire helyi lakosok képes útibeszámolóit élvezhetjük ezeken az alkalmakon. Az író-olvasó találkozók is nagy érdeklődésre tartanak számot, 2025-ben Budai Lotti, Nyári Katalin, K. László Szilvia, Petrovics Zsuzsa, Molitorisz Pál, Dr. Kovács Attila, Nagy Tünde, Árvai Anikó és Frankó Tünde volt a vendégünk.

A könyvtár közösségi szerepét erősíti, hogy több klub is működik rendszeresen intézményünkben. A kisgyermekes családokat hetente Törpi könyvkuckó várja (2025-ben 81 0-3 éves korú „olvasója" volt a gyermekkönyvtárnak, 25 fővel több, mint

2024-ben és 2884 könyvet kölcsönöztek ki, ez az előző évben 2046 volt); kéthetente pedig Ringató foglalkozásra kerül sor.

(3.sz. melléklet)

Szintén heti rendszerességgel tartja kollégánk az Internet klubot, elsősorban a nyugdíjas korosztály számára digitális kompetenciájuk fejlesztése érdekében. A 2025-ös évben az okostelefonok használata került előtérbe.
További klubjaink: Olvasókör, A textil világa, HorgolÓra, Fess velem!, Sakk szakkör. A klubfoglalkozások közül többet önkéntesek tartanak. Az Offline társasjáték klubbal közösen lehetőség szerint minden hónapban Társasjáték estet tartunk.

8. Minőségirányítás

Ahogyan azt Stratégiai tervünkben is megfogalmaztuk, a könyvtár elkötelezett a minőségirányítás mellett, működését, szolgáltatását és kapcsolatait úgy alakítja, hogy partnereink, használóink igényeinek megfeleljenek.
Terveink szerint 2027-ben pályázunk a Minősített könyvtár címre.

a. használói elégedettségmérés

2023-ban végeztünk használóink körében elégedettségi mérést, ezt 2026 tavaszán kívánjuk megismételni.
Egy-egy programunkról, klubfoglalkozásról is rendszeresen készítünk kérdőíves módszerrel elégedettség mérést, 2025-ben a Törpi könyvkuckó résztvevőit, illetve a HorgolÓra tagjait kérdeztük meg.
Mindkét esetben pozitív visszajelzéseket kaptunk, amely megerősített bennünket abban, hogy érdemes tovább folytatni ez irányban a munkát, és ötleteket is kaptunk a jövő foglalkozásait és programjait illetően.

9. Helytörténeti tevékenység

A könyvtár fontos feladatai közé tartozik a helytörténet népszerűsítése. Helytörténeti gyűjteményünk folyamatosan növekszik, jelenleg 1957 dokumentumot tartalmaz. A 2025-ös évben 17 dokumentum került ebbe a gyűjteményrészbe.

Az elmúlt évben ebben a témában, író-olvasó találkozókat, előadásokat szerveztünk, kvízjáték segítségével ismertettük meg a Szarvasi Települési Értéktár elemeit, Szarvas Kincsei Városfoglaló túraútvonalak, játékok segítették céljaink elérését. (https://guide.szarvas.monguz.hu/)

A könyvtár elektronikus katalógusában QultoEdu digitális tananyagok állnak a felhasználók rendelkezésére, melyek a helytörténet oktatást segítik játékos feladatokkal (kirakó, idővonal, kvíz, szókereső), ezeket a város pedagógusai szabadon használhatják, a könyvtárban pedig a vetélkedők és a könyvtárhasználati foglalkozások részeként használjuk fel ezeket a feladatokat. A nyári gyermektáborunk is helytörténeti témájú volt, az 5 nap alatt megismerhették a gyerekek a város legfontosabb értékeit és a

Szarvasi Települési Értéktárat, mindezt játékos módszerekkel, sok-sok kirándulással (a tábor szervezését az NKA támogatta).

Szarvasi Digitális Könyvtár (http://jadox.szarvas.monguz.hu/jadox/portal/): ide töltjük fel a digitalizált tartalmainkat (szarvasi folyóiratok, helytörténeti dokumentumok, szarvasi látnivalók és a Szarvasi Települési Értéktár elemei).

A Szarvasi Települési Értéktárral szorosan együttműködünk, a szeptemberi Vármegyenapon a könyvtár munkatársai képviselik az Értéktárat már több éve.

A Szarvasi Városi Könyvtár Régi Gyűjteménye 1980-tól védetté nyilvánított, több mint 39 000 kötetes muzeális gyűjtemény – amely közel 2000 kötet Régi Magyar Könyvtár dokumentumot tartalmaz -elsősorban kutatási célokat szolgál. A szarvasi Városi Könyvtár feladata megőrizni és feltárni a nemzeti kulturális örökségvédelmi szempontból jelentős műveket. A Régi Gyűjtemény Szarvason, a Vajda Péter u. 1. sz. alatt tekinthető meg. Nyitvatartás: minden kedd, szerda 14:00-16:00. Előzetes bejelentkezés estén más időpontban is látogatható a gyűjtemény.

10. Partnerségi együttműködések és önkéntesség

A Szarvasi Városi Könyvtár nagy hangsúlyt fektet a partnerkapcsolatokra. Együttműködik a város közoktatási intézményeivel (óvodák, általános iskolák, középiskolák), rendszeresen szervezünk számukra programokat, vetélkedőket, könyvtárhasználati órákat, rendszeresen ellátogatunk a város óvodáiba meseládikánkkal. A pedagógusok 50%-os beiratkozási díj kedvezményben részesülnek. A városban működő két felsőoktatási intézmény oktatói és hallgatói is igénybe veszik szolgáltatásainkat, illetve a két intézmény könyvtáraival is jó szakmai kapcsolatot ápolunk.

Rendezvényeink szervezése során megtaláltuk azokat a kapcsolódási pontokat, amelyek mentén együttműködéseket tudtunk kialakítani helyi intézményekkel, civil szervezetekkel: Szarvas Város Barátainak Köre, Szarvasi Települési Értéktár, Mályvavirág Alapítvány, kulturális intézmények (Múzeum, Cervinus Teátrum).

Önkéntesek elsősorban a programjaink szervezésében, megvalósításában, vezetésében vesznek részt. A 2025-ös évben 22 önkéntes segítette munkánkat, ez az előző évhez képest 8 fővel több.

Rendszeresen érkeznek hozzánk Iskolai Közösségi Szolgálatos diákok, és diákmunkások. (2025-ben 11 fő IKSZ-es, 1 diákmunkás segítette munkánkat.)

11. PR/marketing/kommunikáció eredményei

a. hagyományos médiafelületek kihasználása (újság, rádió, tv)

Szarvason egy nyomtatott sajtó, egy rádió, valamint két televíziós csatorna működik. Nagyon jó kapcsolatot ápolunk velük, rendszeresen hírt adnak programjainkról, aktualitásainkról, rendezvényeinken riportot készítenek, esetenként a teljes előadást felveszik. 2025-ben 131 sajtómegjelenése volt könyvtárunknak. A Szarvasi Kábeltelevízió Kultúrpercek című magazin műsorában heti rendszerességgel a könyvtárosok ajánlanak egy-egy könyvet, a Cervinus Rádióban Könyvjelző címmel új könyvbeszerzéseink közül ajánlanak olvasnivalót a rádió munkatársai.

b. online megjelenés

Szarvason a nyomtatott sajtó mellett két elektronikus is elérhető, ezekben is rendszeresen olvashatóak a könyvtár hírei. (Newjsag, Szarvasi7)

Honlapunk: http://szarvasikonyvtar.hu rendszeresen frissül, 2025-ben 35 alkalommal 354 új hír került fel oldalunkra. A honlapunkat és OPAC-ot összesen 43103 alkalommal használták látogatóink. A szerkesztését mi magunk végezzük, így az információk naprakészek.

A közösségi oldalak közül a Facebookon, az Instagramon és a Tik-Tok-on vagyunk megtalálhatóak, több, mint 1500 bejegyzéssel jelentkeztünk 2025-ben.

12. Aktualitások

a. A 2025. évi kiemelt történelmi évfordulókkal kapcsolatos rendezvények

A 2025-ös évben ünnepeltük Jókai Mór születésének 200. évfordulóját. Ebből az alkalomból kiállítást rendeztünk be az író tiszteletére, ahol ajánlottuk fontosabb műveit, és röviden ismertettük életrajzát. A kiállítást június 2-tól tekinthették meg látogatóink.

Márai Sándor 125 éves évfordulójának ünneplésére 2026-ban kerül sor, a szarvasi Cervinus Teátrum művészének közreműködésével, a megvalósítás az NKA támogatásával történik.

Márciusban Roszik Zoltán történész előadásával felidéztük az 1848/49-es szabadságharc szarvasi vonatkozásait, illetve történelmi séta keretében felkerestük a szabadságharc szarvasi emlékhelyeit. Ebben a Szarvas Kincsei -Városfoglaló alkalmazásunk nyújtott segítséget.

Szarvas, 2026. február 6.

Molnárné Pető Beáta

könyvtárvezető

1. sz. melléklet

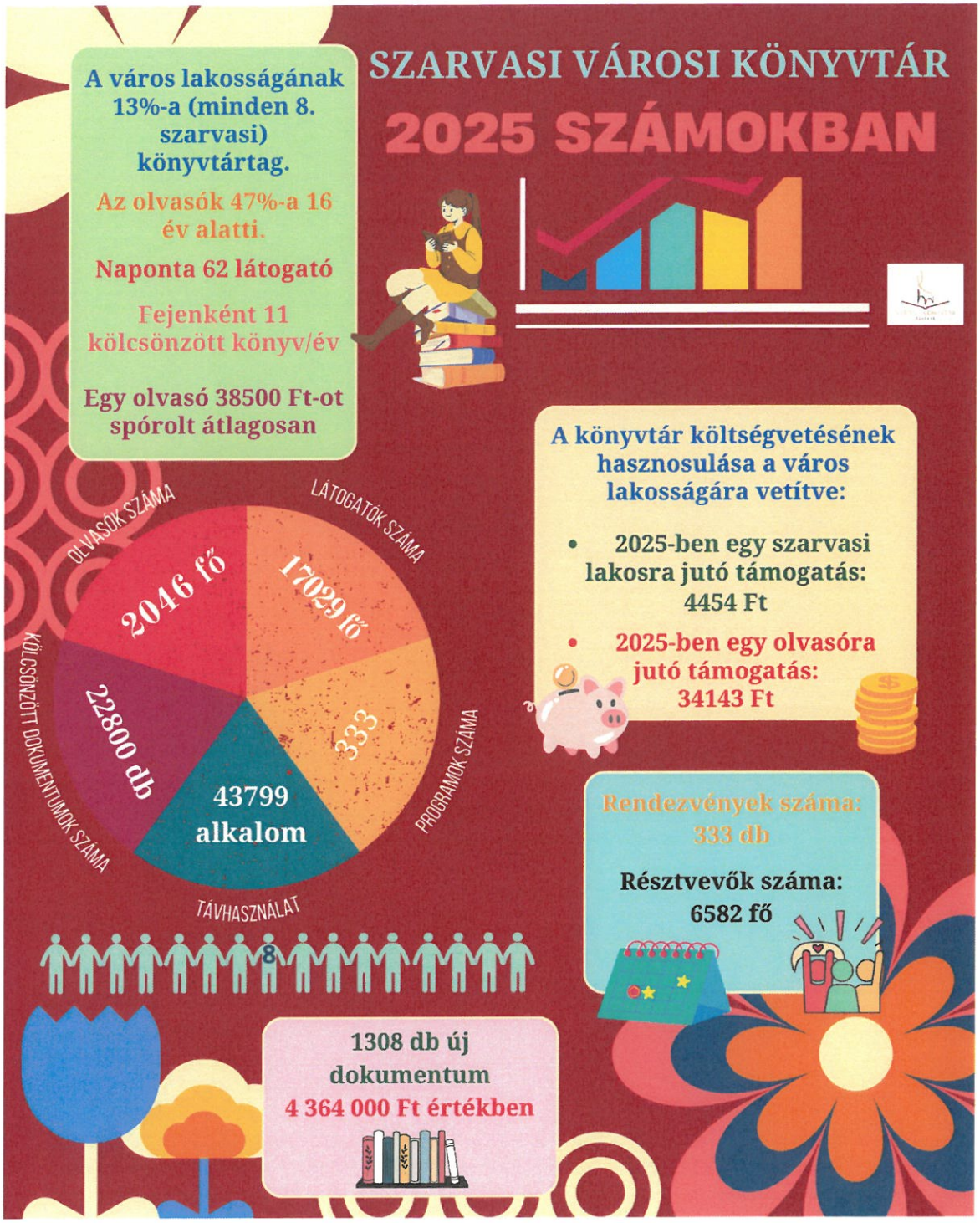

2. sz. melléklet

Könyvtári rendezvények 2025.

8 író-olvasó találkozó
236 résztvevő

81 gyermekprogram
2270 résztvevő

12 digitális
kompetencia fejlesztés
105 résztvevő

209 ismeretterjesztő program
4559 résztvevő

5 kiállítás
563 látogató

18 szórakoztató program
478 résztvevő

3. sz. melléklet

A KISBABÁKAT A KÖNYVTÁRBA NEM A GÓLYA HOZZA...

...HANEM A SZÜLŐK...

81 három évesnél fiatalabb "Babaolvasó" jár a könyvtárba szüleivel, nagyszüleivel.

Miért?

A Törpi Könyvkuckóba-játszani, mondókázni, kézműveskedni
(csütörtökönként 10-12h)

Képeskönyvekért, mesekönyvekért
(2025-ben 2884 db könyvet kölcsönöztek ki legifjabb olvasóink)

Szülőknek szóló szakirodalomért

Kicsit "bandázni" a többi szülővel.